גרם כיבוי מי אמר. וא"ת הא קתני מתני' בין מלאים בין ריקנים ומאי רבותא ליכא טופי במלאים מבריקנים מי לאו דמייתי בדרכן להשתבר וי"ל דס"ד דמייתי בכלים שאין דרכן להשתבר וקמ"ל דלא גזרינן אטו כלים שדרכן להשתבר:

מנער את הטבלא והיא עטלת וחסר כבתה כבתה. דאומר ר"י דמייתי דליכא שמן בגר דאי ליכא שמן בגר מייב שהרי שופך ממנו והוי כמסתפק ממנו דמייב משום מכבה דלאמר בפ"ב דביצה (דף כב:) וכירושלמי מוקי לה בגר שכבה ולא קתני בהך ברייתא וחסר כבתה כבתה ואתא לאשמעינן דאיכא מלטול ע"י ניעור לר' יהודה דאסר מלטול בגר שכבה אי נמי אפילו לר"ש וכגר גדול כגון קערה ועשקים דמודה ר"ש דלאמר בפרק [ביצה] (דף מד:) לו כשיש אפר וגחלת אלא שכבה השלהבת: **פותח** וטועל בדרכו. אע"פ שע"י כן מתגדנד הגר ומתרחק השמן מן השלהבת לו מתקרב והוי מכבה לו מבעיר אבל אין לפרש משום כיבוי דלוח דאמורי הלא ליכא רוח ועוד דא"כ הוה ליה למימר פותח אדם דלא כנגד הגר דקאמר בסמוך כנגד המדורה ועוד דתניא פותח טועל מאי איסורא ליכא אלא כדפרישית ואי לאו משום כיבוי והבערה משום מלטול אין לאסור דבטילת דלא אתיב מלטול וגם לא הוי בסיס לדבר האסור דבית חשוב הוא ובטל אגב בית לו נמי בשכבה דלא הוי בסיס: **מר** סבר גזרינן. אלכך צריך לזהר שלא לפתוח הדלת לפני המדורה אפילו ברוח מוציא דהא לייט עליה אביי דהוי בתרלה והא"מ כשהמדורה קלת קרובה אצל הדלת: **והא** איכא שמעינן להו. לאו דווקא איכא דר' יוסי דברייתא הוי כמו מתני' דאסר דרכו להשתבר אלא הייט איכא דבמתניתין מחמיר ר' יוסי מפי מדרבנן ובברייתא מיקל מפי: **וכי** תימא איפוך מתני' כו'. וא"ת מ"מ מקשה דבמתני' לא אסרי רבנן אלא חרס חדש ובברייתא אסרי אפי' ישן מדנקט כלי מתכות וי"ל דנקט בברייתא כלי מתכות משום דאין חילוק בהם בין חדשים לישנים וה"ה כלי חרס ישן: **והאמר** רבה כו'. ואם תאמר ואמאי לא מפיך ברייתא דטופי אית לן לאפוקה ממתני' והוי לתי נמי שפיר הא דרבה בר תחליפא וגימא דרבנן לדברי ר' יוסי קאמרי ואינהו שרי אף בכלי חרס חדש וי"ל דהתלמוד לא קאמר אלא דאפילו מפיך מתני' לא אתי שפיר אלא על כרחך ברייתא אית לן לתרוצי וכיון דאתינא להכי לא צריך להפוכה אלא למימר דסורי מיתסרא: **אי** הכי קשה דרבנן אדרבנן. בלאו הכי הוה קשיא דרבנן אדרבנן אלא משום דהשתא פריך מכ"ש קאמר אי הכי:

*) [ועי' תוס' עירובין כנ: ובביאור תי' וכתובות ג: וכ"מ נג. מבועות מה: ד"ה אי הכי]

גמ' הוא דאמר כר"ש. דשרי לעטופי דליקה בעור גדי: **גרס כיבוי.** כי הא גוונא כמגיע למים הוא כבה: **מי אמר.** דילמא הא דקתני במתני' ושוין מחילה בכל הכלים אלו בחדשים המתבקעים קאמר: **גר.** דולק קרוביי"ל: **אלא בשכח.** דשכחו אור מבעוד יום על הטבלא אלא מדעת: **אבל מניח נעשית.** מבלא בסיס לדבר האסור ואסור לטלטלה כדי לנערה: **לייט עליה.** על כל המורין כן: **כר' יהודה.** דאמר דבר שאין מתכוין אסור: **בספיק רישיה.** והבא נמי הרוח מכבהו: **כנגד המדורה.** ואע"פ שרוח מנשבת ומבעיר האור: **מאי טעמא דמאן דאסר.** אין דרך להבעיר ברוח מוציא ולא פסיק רישיה ולא ימות הוא: **אף לי כפר שיחין.** חרס הנעשה מאותו עפר חזק הוא ואין מתבקר אלאמה לר' יוסי בגרס כבוי מפי מיקל מדרבנן: **וכי תימא דבריה קאמר ר' יוסי** וחכמים אוסרין בכלי חרס חדשים כו': **ור' יוסי דברייתא.** דמשמע דבהכהו דפקעי מודה דהא כפר שיחין וכפר חנניה הוא דקתני: **נדבריהם קאמר לאו.** לדידי כל הכלים שרו דגרס כבוי מוסר אלא לדידהו כי דאסריתו גרס כבוי אודו לי מיסת דבהני אפילו גרס ליכא: **כורך עליו גמי.** קס"ד הנחת כדי שלא ימחק את הבסיס במים אלא לרבנן גרס מתק אסור ולר' יוסי שרי: **וכלבד שלא ישפשף.** דהוי מוחק בידים: **ופסברא.** דהכא גמי דאלרכה רבנן משום שלא ימחק הוא: **הא גמי היכי דמי.** להגין עליו: **מי דמיסדק.** שלא יכנסו בו מים וימחק הוי תלילה: **ופי דלא מיסדק.** לבשרו: **פייני כיס מים.** ואינו מגין מלמחוק: **תיפוק ליה דמשום דיו.** בלא גמי נמי חיין דיו ומשני בלחה: **מכל מקום קשיא.** גמי לרבנן למה להו: **מכלל דלר' יוסי כו'.** בתמיה והא כתיב לא ירחה כך ערות דבר (דברים כג): **אלא אי איכא גמי הכי נמי.** דמודה ר' יוסי דלריך לכריך עליו גמי ולא סגי ליה לאחוחי ידיו עליו דילמא מיסחלי ושקיל ליה לידיה:

גמ' הוא דאמר כר"ש. דשרי לעטופי דליקה בעור גדי: **גרס כיבוי.** כי הא גוונא כמגיע למים הוא כבה: **מי אמר.** דילמא הא דקתני במתני' ושוין מחילה בכל הכלים אלו בחדשים המתבקעים קאמר: **גר.** דולק קרוביי"ל: **אלא בשכח.** דשכחו אור מבעוד יום על הטבלא אלא מדעת: **אבל מניח נעשית.** מבלא בסיס לדבר האסור ואסור לטלטלה כדי לנערה: **לייט עליה.** על כל המורין כן: **כר' יהודה.** דאמר דבר שאין מתכוין אסור: **בספיק רישיה.** והבא נמי הרוח מכבהו: **כנגד המדורה.** ואע"פ שרוח מנשבת ומבעיר האור: **מאי טעמא דמאן דאסר.** אין דרך להבעיר ברוח מוציא ולא פסיק רישיה ולא ימות הוא: **אף לי כפר שיחין.** חרס הנעשה מאותו עפר חזק הוא ואין מתבקר אלאמה לר' יוסי בגרס כבוי מפי מיקל מדרבנן: **וכי תימא דבריה קאמר ר' יוסי** וחכמים אוסרין בכלי חרס חדשים כו': **ור' יוסי דברייתא.** דמשמע דבהכהו דפקעי מודה דהא כפר שיחין וכפר חנניה הוא דקתני: **נדבריהם קאמר לאו.** לדידי כל הכלים שרו דגרס כבוי מוסר אלא לדידהו כי דאסריתו גרס כבוי אודו לי מיסת דבהני אפילו גרס ליכא: **כורך עליו גמי.** קס"ד הנחת כדי שלא ימחק את הבסיס במים אלא לרבנן גרס מתק אסור ולר' יוסי שרי: **וכלבד שלא ישפשף.** דהוי מוחק בידים: **ופסברא.** דהכא גמי דאלרכה רבנן משום שלא ימחק הוא: **הא גמי היכי דמי.** להגין עליו: **מי דמיסדק.** שלא יכנסו בו מים וימחק הוי תלילה: **ופי דלא מיסדק.** לבשרו: **פייני כיס מים.** ואינו מגין מלמחוק: **תיפוק ליה דמשום דיו.** בלא גמי נמי חיין דיו ומשני בלחה: **מכל מקום קשיא.** גמי לרבנן למה להו: **מכלל דלר' יוסי כו'.** בתמיה והא כתיב לא ירחה כך ערות דבר (דברים כג): **אלא אי איכא גמי הכי נמי.** דמודה ר' יוסי דלריך לכריך עליו גמי ולא סגי ליה לאחוחי ידיו עליו דילמא מיסחלי ושקיל ליה לידיה:

הגהות הב"ח

(א) גמ' לעבד הכמדורה:

גליון השו"ס

גמ' הכי זה לא ימחק. עי' נדה דף סו ע"ב תוס' ד"ה אם סמוך: שם דמנח ידיה עליה. עי' מהרומת הדשן סימן י:

מסורת השו"ס

נדה ל"ב ד"ה מאי. ע"ז ל"ח ע"ב. ר"ה ל"ד ע"ב. ב"ק ל"ח ע"ב. ב"מ ל"ד ע"ב. ב"ב ל"ד ע"ב. ע"ז ל"ה